

УДК 37.014.6 : 351.9(045)

ЛІСОВА Наталія Іванівна,
кандидат педагогічних наук, доцент кафедри
педагогіки та менеджменту КНЗ «Черкаський
обласний інститут післядипломної освіти
педагогічних працівників», Україна
e-mail: lisova2009@gmail.com

ЯКІСТЬ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ Й ОЦІНЮВАННЯ В УМОВАХ ДЕРЖАВНО-ГРОМАДСЬКОГО УПРАВЛІННЯ

***Анотація.** Акцентовано увагу на значущості загальної середньої освіти та її якості на сучасному етапі розвитку громадянського суспільства. Подано аналіз нормативно-правових актів щодо одного з основних пріоритетів – зовнішнього незалежного оцінювання в умовах державно-громадського управління. Розкрито особливості нововведень у системі зовнішнього оцінювання, їх вплив на виявлення якості та розвиток шкільної освіти. Виявлено сильні й слабкі його сторони. Запропоновано шляхи вирішення завдань відповідно до Концепції «Нова українська школа» і власні погляди щодо вдосконалення системи оцінювання в умовах державно-громадського управління загальною середньою освітою.*

***Ключові слова:** шкільна освіта; зовнішнє незалежне оцінювання; державна підсумкова атестація; управління; розвиток; державно-громадське управління; якість освіти; загальна середня освіта.*

Постановка проблеми. Питання якості загальної середньої освіти (ЗСО) є актуальним у різні періоди розвитку суспільства, проте особливого значення набуває на сучасному етапі, оскільки так склалися обставини, що необхідно своєчасно реагувати на суспільні виклики, що пов'язані зі світовими глобалізаційними і трансформаційними процесами, запровадженням демократичних засад в українському суспільстві, реформуванням і модернізацією шкільної освіти. Результати дослідження її розвитку засвідчують, що впродовж будь-якого історичного періоду в основі змісту освіти покладено проблеми і потреби самого суспільства, тому в державі має формуватися відповідна освітня політика. За таких умов освіта, зокрема ЗСО, знаходиться в епіцентрі економічних, соціально-політичних і духовно-моральних проблем життя країни, об'єктивно стає найважливішим соціальним ресурсом, основною рушійною силою розвитку громадянського суспільства й одночасно турботою соціальних інститутів, кожного громадянина. Це вимагає проведення суттєвих змін у системі управління ЗСО, набуває актуальності в контексті її цілісності, інтеграції, розвитку, саморозвитку як освітніх, так і соціальних інститутів, зокрема школи.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Аналіз наукових праць показує, що питання якості шкільної освіти, її оцінювання викликає особливий інтерес у багатьох вітчизняних науковців. Як зазначає вчений О. Вишневський, орієнтація сучасної освіти на принцип дитиноцентризму зумовлює потребу певного переосмислення як змісту освіти, процесу контролю, так і оцінювання досягнень учнів [1, с. 163], а також, на нашу думку, й управління нею на демократичних засадах. Важливими для осмислення названих вище проблем, вважаємо, є наукові праці вчених Г. Єльнікової «Теоретичні підходи до моделювання державно-громадського управління» [2], Л. Калініної «Проблеми та реалії державно-громадського управління освітою на сучасному етапі розвитку демократичного суспільства» [3], В. Кременя «Державно-громадська модель управління освітніми змінами» [4], Т. Лукіної «Державне управління якістю загальної середньої освіти в Україні» [5], О. Михайленка «Державно-громадське управління» [6], О. Пастовенського «Громадсько-державне управління загальною середньою освітою в регіоні» [7] та ін.

Визначення невіршених раніше частин загальної проблеми. Варто зазначити, що питання управління якістю шкільної освіти, результатів навчання учнів,

державної підсумкової атестації випускників у формі зовнішнього незалежного оцінювання були й залишаються актуальними у процесі обговорення не лише серед освітян, але й батьків учнів, усього громадянського суспільства. Однак процес співпраці представників державних органів, громадськості й відповідальних інституцій за організацію та проведення ДПА і ЗНО серед випускників – здобувачів повної середньої освіти, участь громадськості у відстеженні результатів навчання учнів (студентів) і процедур незалежного оцінювання ще недостатньо висвітлено.

Формулювання цілей статті. Розкрити особливості нововведень у системі незалежного оцінювання, їх вплив на виявлення якості шкільної освіти в умовах державно-громадського управління.

Викладення основного матеріалу дослідження. Виокремимо питання, які, на нашу думку, потребують з'ясування в контексті обраної нами теми і визначеної мети, зокрема: сутність виробленої державної освітньої політики щодо виявлення якості загальної середньої освіти, організації зовнішнього оцінювання й моніторингових досліджень якості шкільної освіти при державно-громадській формі управління.

Якщо розглядати питання державної освітньої політики, то варто проаналізувати нормативно-правове забезпечення з позицій названих пріоритетних напрямів. Насамперед, звернемо увагу на Національну доктрину розвитку освіти України [8], яка спрямовує як органи влади, управління освітою, так і органи місцевого самоврядування до розв'язання життєво важливих питань: по-перше, на необхідність створення умов для розвитку особистості й творчої самореалізації громадянина України; по-друге, виховання покоління людей, які були б здатні ефективно працювати і навчатися впродовж усього життя; по-третє, формування в молодого покоління прагнень оберігати і примножувати цінності національної культури й громадянського суспільства; по-четверте, прищеплення молоді патріотичних почуттів, які забезпечували б розвиток, зміцнювали суверенну, незалежну, демократичну, соціальну і правову державу як невід'ємний складник європейської та світової спільноти. Цією самою Доктриною визначено пріоритетні напрями розвитку в галузі освіти, зокрема, загальної середньої, наприклад: зроблено акцент на особистісну орієнтацію, формування національних і загальнолюдських цінностей, створення для громадян рівних можливостей у здобутті освіти, постійне підвищення її якості, оновлення змісту і форм організації освітнього процесу, розвиток системи неперервної освіти і навчання впродовж життя, пропаганду здорового способу життя, розширення україномовного освітнього простору, задоволення освітніх потреб національних меншин, забезпечення економічних і соціальних гарантій для професійної самореалізації педагогічних, науково-педагогічних працівників, підвищення їхнього соціального статусу; розвиток дошкільної, позашкільної, загальної середньої освіти в сільській місцевості та професійно-технічної освіти; органічне поєднання освіти і науки, розвиток педагогічної й психологічної наук, дистанційної освіти; запровадження освітніх інновацій, інформаційних технологій; інтеграція вітчизняної освіти до європейського і світового освітніх просторів та ін. [там само].

Крім Національної доктрини, нормативно-правовий супровід виписаний також в Указах Президента «Про заходи щодо забезпечення пріоритетного розвитку освіти в Україні» (визначено заходи щодо створення умов для підвищення комп'ютерної грамотності населення) [9]; «Про Національну стратегію розвитку освіти в Україні на період до 2021 року» (конкретизовано основні шляхи реалізації концептуальних ідей та поглядів на розвиток освіти) [10]. До зазначених вище завдань варто додати стратегічні напрями державної політики у сфері освіти, зокрема: реформувати систему освіти, в основу якої покласти принцип пріоритетності людини; модернізувати структуру, зміст і організацію освіти на засадах компетентнісного підходу; створити і забезпечити можливості для реалізації різних освітніх моделей, заснувати заклади освіти різних типів і форм власності; побудувати ефективну систему національного виховання, розвитку і

соціалізації дітей і молоді; забезпечити інноваційну діяльність в освіті, підвищити якість її на цій основі; організувати проведення національного моніторингу системи освіти. Такі напрями і положення виписані в Концепції розвитку освіти до 2025 року, насамперед, передбачено забезпечення рівного доступу до якісної освіти всім громадянам України, залучення громадських, батьківських і наглядових рад до функцій контролю за дотриманням запланованого розвитку, надання їм повноважень щодо можливостей відкликання керівництва закладу освіти, створення національної системи якості освіти, запровадження єдиної системи статистики і параметрів вимірювання її якості [11].

Як свідчить аналіз документів, у країні зроблено певні кроки щодо запровадження державно-громадського управління розвитком ЗСО. Безумовно, для розвитку шкільної освіти при демократичній формі управління виникає потреба у створенні таких умов, при яких забезпечувалася б взаємодія суб'єктів на засадах довіри. Уважаємо актуальним питання взаємодії школи і громади, які зазнають на сучасному етапі трансформаційних змін, тобто школа все більше набуває статусу «громадсько активної школи», громада – статусу «об'єднаної територіальної громади» (ОТГ). Від взаємодії на засадах довіри залежить успішне вирішення завдань, що визначені Концепцією «Нова українська школа» перед освітянською спільнотою, батьківською громадськістю, органами місцевої влади і громадами [12]. Нами з'ясовано, що реформи, які започатковано державою, впливають на зміст управлінської діяльності ОТГ і школи. В умовах децентралізації обидва суб'єкти потребують допомоги з питань управління, яку надають працівники Департаменту (управління) освіти і науки, відділи освіти, а з методичних питань – Інституту післядипломної освіти педагогічних працівників і методичних кабінетів (центрів) міського/районного рівня. У процесі дослідження переконалися, що кращі світові та вітчизняні практики оцінювання якості шкільної освіти поступово запроваджуються в освітню систему України, це сприяє розбудові Нової української школи. Адже благополуччя, щастя й позитивність стали способом життя, державним пріоритетом і духом, який об'єднує громади багатьох країн світу.

Уважаємо, що проблема якості освіти відіграє важливу роль і заслуговує на те, щоб її назвати «проблемою без кордонів». Закономірно виникає потреба в розробленні єдиного інструментарію вимірювання якості загальної середньої освіти. Однією з ефективних і найпоширеніших у світі, як показує практика, є система оцінювання рівня навчання учнів, яка сприяє проведенню як підсумкової атестації, так і одночасному забезпеченню відбору випускників для навчання у вишах. Крім того, результати оцінювання є основою для вироблення освітньої стратегії й тактики розвитку, одним із чинників оцінювання роботи закладів освіти в цілому й освітніх систем зокрема. Правда, така система оцінювання в Україні запроваджена більше десяти років, проте в інших країнах введена значно раніше. Наприклад, заслуговує на увагу досвід польських освітян щодо організації екзаменів у формі зовнішнього незалежного оцінювання, які проводяться, починаючи вже з початкової школи. Екзамен там носить інтегрований характер; він перевіряє, тобто визначає й вимірює не те, що учень запам'ятав (правила, дати, факти), а як уміє він застосувати набуті знання на практиці. Знаковим є те, що не ставиться селекційна мета перед вимірюванням, але одержана інформація дозволяє вчителям, батькам і самим учням визначати рівень початкової освітньої підготовки. Польська громадськість відстежує якість навчання в конкретній школі, конкретному класі й педагогічну діяльність конкретного вчителя, а всі ці процеси носять відкритий характер [13]. Звідси можна зробити такий висновок: батьки сприймають якість шкільної освіти через призму податків, які вони сплачують, і тому для них ефективно використання місцевого бюджету пов'язане з якісною освітою їхніх дітей.

В Україні державна підсумкова атестація (ДПА) здійснюється відповідно до частини 8 статті 12 Закону України «Про освіту», Положення про державну підсумкову атестацію учнів (вихованців) у системі загальної середньої освіти, затвердженого наказом

Міністерства освіти і науки України від 30 грудня 2014 року № 1547, та підпунктів 1, 3, 4, 5 пункту 2 наказу Міністерства освіти і науки України від 31 липня 2017 р. № 1103 «Деякі питання проведення в 2018 році зовнішнього незалежного оцінювання результатів навчання, здобутих на основі повної загальної середньої освіти» [14;15;16].

Для учнів **початкової освіти** ДПА проводиться з метою внутрішнього моніторингу якості освіти у формі підсумкових контрольних робіт із двох предметів: української мови (передбачає оцінювання результатів навчання з української мови і читання) і математики. Варто відзначити, що застосовуються єдині завдання, укладають самі вчителі відповідно до змісту атестаційних завдань та орієнтовних вимог, що направлені галузевим Міністерством, і затверджує їх керівник закладу освіти.

Таким чином, екзамен чи контрольна робота вже в початковій школі є стимулюючими чинниками, адже саме вони спрямовані на вимірювання компетентностей учнів і впливають на освітній процес. Крім цього, з метою створення умов для подальшого відслідковування змін, що відбуватимуться в результаті запровадження нового стандарту для початкової школи і нових підходів до навчання, а також із метою створення системи моніторингу якості загальної середньої освіти у квітні 2018 року розпочинається перший цикл моніторингового дослідження стану сформованості читацької та математичної компетентностей випускників початкової школи (наказ Міністерства освіти і науки від 09.02.2018 за № 118) [17].

Різні думки щодо проведення екзаменів у формі незалежного оцінювання після здобуття учнями базової та повної загальної середньої школи в Україні висловлюються науковцями, методистами, педагогами, і треба відмітити, що розробниками Закону «Про освіту» ураховано пропозиції багатьох. Свідченням цього є прийнятий Верховною Радою України Закон «Про вищу освіту» [18]. У статті 44, п. 4 зазначено, що «Прийом на навчання для здобуття ступеня молодшого бакалавра чи бакалавра (магістра медичного, фармацевтичного або ветеринарного спрямувань) здійснюється на основі повної загальної середньої освіти за результатами зовнішнього незалежного оцінювання знань і вмінь вступників...». Для цього Кабінетом Міністрів України розроблено Порядок проведення зовнішнього незалежного оцінювання та моніторингу якості освіти, який затверджено постановою (від 8 липня 2015 р. № 533).

Світовий досвід, який поступово запроваджується в Україні, сприяє розвитку системи зовнішнього незалежного оцінювання, оскільки, по-перше, є централізованим і стандартизованим, проводиться за єдиними вимогами до змісту, процедур і критеріїв оцінювання, організовується Українським центром оцінювання якості освіти – незалежною зовнішньою інституцією; по-друге, результати державної підсумкової атестації застосовуються для моніторингу якості загальної середньої освіти (зазначено на V Міжнародній науково-методичній конференції «Освітні вимірювання-2015») [20].

Система ЗНО, що запроваджена в Україні, позитивно оцінюється абітурієнтами, батьківською громадськістю, оскільки вступ за загальним тестом об'єктивніший, ніж вступ до різних закладів за різними вимогами; результат оцінювання «зовні» гарантує мінімізацію впливу суб'єктивного складника у визначенні результатів освітньої діяльності кожного учня. Проте найосновніше, що відмічають учасники освітнього процесу, експерти і громадськість, – це контроль, який здійснюється громадськими організаціями, реальні показники прийому до ЗВО вчасно доводяться до відома всіх громадян. Чимало експертів відзначають, що ЗНО є і буде єдиною успішною й ключовою реформою в сфері освіти, оскільки довіра в суспільстві постійно зростає до такої форми оцінювання рівня навчання учнів [там само].

Як відомо, авторитет держави зростає і на світовому рівні, коли забезпечується об'єктивність вимірювання навчальних досягнень, ефективність, справедливість, при цьому пільги мають бути лише соціальними.

Однак, при цьому варто зауважити, що оцінювання як засіб визначення рівня навчання теж має вдосконалюватися, адже найбільш успішними на ринку праці будуть фахівці, які вмітимуть навчатися впродовж життя, критично мислити, ставити цілі й досягати їх, працювати в команді, спілкуватися в полікультурному середовищі. Уважаємо, що до цього мають готувати як заклади загальної середньої освіти, так і заклади довшої та вищої освіти. Така робота має базуватися на принципах співпраці та наступності. Адже сучасна людина повинна відповідати чотирьом освітнім принципам: учитися, щоб знати; учитися, щоб діяти; учитися, щоб жити разом; учитися, щоб жити. Ці принципи проголошені Міжнародною організацією ЮНЕСКО і покладені в основу Концепції «Нова українська школа». Планується реалізувати її в кілька етапів: 2016-2018 роки; 2019-2022 роки; 2023-2029 роки. На першому етапі – переглянути навчальні плани і програми з метою розвантаження, запровадження компетентнісного підходу в початковій школі, створити підручники нового покоління та ін. і передбачено, що початкова школа за новими освітніми стандартами розпочне працювати з нового 2018-2019 навчального року. З огляду на цей порядок уже зараз організовано навчання освітянських кадрів у світлі вимог нової державної освітньої політики (наразі розпочато таку підготовку з учителями, які навчатимуть першокласників уже в 2018 році). Варто наголосити, що в процесі модернізаційних змін важливо забезпечувати відкритість освіти в умовах державно-громадського управління й виробляти модель взаємної відповідальності всіх суб'єктів освітньої політики у сфері загальної середньої освіти.

У Концепції «Нова українська школа» також зазначається, що запорукою успіху сучасної школи є тісна співпраця її з громадами, батьками, тобто здійснення «педагогіки партнерства». Досвід переконує, що не лише держава в особі вчителя повинна виховувати учнів, але й батьки і громада мають долучатися до формування дитини як цілісної особистості та сприяти підвищенню рівня якості її освіти.

Необхідно зауважити, що така взаємодія державних органів управління освітою та суспільних суб'єктів відбувається під час проведення зовнішнього незалежного оцінювання. Саме представники громадськості є незалежними спостерігачами під час проведення ДПА й ЗНО відповідно до Закону «Про освіту» (стаття 47. Зовнішнє незалежне оцінювання; стаття 48. Моніторинг якості освіти; стаття 42. Академічна доброчесність; стаття 71. Громадський нагляд (контроль) у сфері освіти (у сфері ЗНО). Крім того, працівники комунального навчального закладу «Черкаський обласний інститут післядипломної освіти педагогічних працівників Черкаської обласної ради» у співпраці з Київським регіональним центром оцінювання якості освіти проводить анкетування учнів, їхніх батьків, щоб з'ясувати мотивацію учнів до навчання, рівень їхньої довіри в освітньому середовищі, розвиток морально-духовних цінностей. Така взаємодія сприяє формуванню рівноправних партнерів. Із метою розвитку партнерства та довірчої взаємодії між суб'єктами у сфері ЗНО і моніторингових досліджень розроблено регіональний міні-проект, основні напрями якого: *навчальний* (навчання осіб, які будуть громадськими спостерігачами під час ЗНО, з метою забезпечення його відкритості та прозорості, широкого та об'єктивного інформування громадськості про його проведення); *інформаційний* (ознайомлення із змінами і нововведеннями в систему ЗНО впродовж 2018-2020 років, особливостями написання сертифікаційних робіт із української мови і літератури, математики та з інших предметів (за вибором); *консультативний* (відповіді на запитання, допомога в усвідомленні актуальних освітянських питань для їх вирішення спільно і компетентно); *діагностичний* (анкетування за підсумками проведення заходів). Особлива увага приділяється адміністрації, педагогічним працівникам, учням-випускникам, батьківській громадськості закладів освіти, які входять до складу об'єднаних територіальних громад, постійно проводиться інформаційно-роз'яснювальна робота через різні форми: семінари, тренінги, вебінари, консультації та ін. У вересні щорічно

відбуватиметься підбиття підсумків реалізації проекту, його коригування та формування нових завдань і цілей на наступний навчальний рік.

Висновки. На сучасному етапі головною метою шкільної освіти є підвищення її якості, що, у свою чергу, залежить і від оцінювання, обговорення результатів і розроблення відповідних рекомендацій щодо коригування освітнього процесу. Крім того, не можна об'єктивно оцінити стан якості освіти, перебуваючи виключно в межах своєї системи (школи, району/міста, області, країни). Потрібно обов'язково «поглянути» на власну систему ззовні, щоб «побачити» результати діяльності й порівняти їх із результатами аналогічних закладів освіти та освітніх систем. Україна в 2018 році братиме участь у міжнародному дослідженні PISA-2018.

Принагідно визначимо найосновніші переваги зовнішнього оцінювання: усі учасники знаходяться в рівних умовах; застосовується однаковий інструментарій, який відповідає вимогам Державного стандарту ЗСО; відбувається встановлення результатів тестування учнів у автоматизованих інформаційних системах і одночасно є складниками інформаційних баз даних про якість знань учнів за кілька періодів.

Подальший розвиток зовнішнього оцінювання спонукає до пошуку шляхів, які б допомагали долати певні перепони в запровадженні нової системи оцінювання – оцінювання компетентностей учнів. Цьому, насамперед, можуть сприяти професійні обговорення процедури проведення ЗНО і його результатів, глибока аналітична робота та прийняття на їх основі спільно з громадськістю відповідних рішень.

Результати ДПА і ЗНО є основною базою для створення шкільної нової політики оцінювання. Виникає необхідність у продовженні дослідження результатів національного вимірювання компетентностей учнів початкової школи і міжнародного дослідження компетентностей п'ятнадцятирічних учнів (студентів), а також створення умов для підвищення якості загальної середньої освіти.

Список використаних джерел

1. Вишневський О. Теоретичні основи сучасної української педагогіки : навч. пос. – 3-тє вид., доопрац. і доп. / О. Вишневський. – Київ : Знання, 2008. – 566 с.
2. Єльнікова Г. В. Теоретичні підходи до моделювання державно-громадського управління / Г. В. Єльнікова // Директор школи. – 2003. – № 40. – С. 10–11.
3. Калініна Л. М. Проблеми та реалії державно-громадського управління освітою на сучасному етапі розвитку демократичного суспільства / Л. М. Калініна // Постметодика. – 2012. – № 3. – С. 2–10.
4. Кремень В. Державно-громадська модель управління освітніми змінами / В. Кремень // Директор школи. – 2001. – № 4. – С. 6.
5. Лукіна Т. О. Державне управління якістю загальної середньої освіти в Україні : монографія / Т. О. Лукіна. – Київ : Вид-во НАДУ, 2004. – 292 с.
6. Михайленко О. Державно-громадське управління [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://ru.osvita.ua/school/method/1124/>.
7. Пастовенський О. В. Громадсько-державне управління загальною середньою освітою в регіоні : дис. ... докт. пед. наук : 13.00.06 / О. В. Пастовенський. – Київ, 2015. – 438 с.
8. Національна доктрина розвитку освіти України // Нормативно-правове забезпечення освіти : у 4 ч. – Харків, 2004. – Ч. 1. – С. 5–24.
9. Указ Президента України № 926 від 30 вересня 2010 року «Про заходи щодо забезпечення пріоритетного розвитку освіти в Україні».
10. Указ Президента України від 25 червня 2013 року № 344/2013 «Про Національну стратегію розвитку освіти в Україні на період до 2021 року» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/344/2013>.
11. Про проект Концепції розвитку освіти на 2015-2025 роки [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://osvita.ua/news/43501/>
12. Політична пропозиція «Нова українська школа» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://mon.gov.ua/usi-novivni/novini/2016/12/14/uryad-zatverdiv-politichnu-propozicziyu-shhodo-reformuvannya-zagalnoyi-serednoyi/>.
13. Савіна А. К. Модернізація системи оцінювання успішності учнів [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.portalus.ru/modules/shkola/rus_readme.php?subaction=showfull&id=1193319495&archive=1195596940&start_from=&ucat=&.

14. Закон України «Про освіту» // Освіта. – 1991. – 25 червня.
15. Положення про державну підсумкову атестацію учнів (вихованців) у системі загальної середньої освіти [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0151-08>.
16. Наказ МОН України від 31.07.2017 «Деякі питання проведення в 2018 році зовнішнього незалежного оцінювання результатів навчання, здобутих на основі повної загальної середньої освіти», №1103 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://old.mon.gov.ua/ua/about-ministry/normative/7989->
17. Наказ МОН України від 09.02.2018 № 118 «Про проведення першого циклу моніторингового дослідження стану сформованості читацької та математичної компетентностей випускників початкової школи» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0151-08>
18. Закон України «Про вищу освіту» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/en/1556-18>.
19. Постанова КМУ «Про порядок проведення зовнішнього незалежного оцінювання та моніторингу якості освіти» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://osvita-novvodrda.gov.ua/info/page/556>.
20. Матеріали V Міжнародної науково-методичної конференції «Освітні вимірювання – 2015. Реформування зовнішнього незалежного оцінювання: методологія, модель, основні складові» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://undip.org.ua/info/anons.php/v-mizhnarodna-naukovo-metodychna-konferentsiya-osvitni-vymiryuvannya-2015-reformuvannya-zovnishn%60ogo/>

References

1. *About the Concept of the Development of Education for 2015-2025*. Retrieved from <http://osvita.ua/news/43501/> (Accessed 28 January 2018) (in Ukr.)
2. *CMU Resolution «On the Procedure for External Independent Evaluation and Monitoring of the Quality of Education»*. Retrieved from <http://osvita-novvodrda.gov.ua/info/page/556> (Accessed 10 February 2018) (in Ukr.)
3. *Decree of the President of Ukraine. 2010. September 30. № 926 «On measures to ensure the priority development of education in Ukraine»* (In Ukr.)
4. *Decree of the President of Ukraine. 2013 June 25. № 344/2013 «On the National Strategy for the Development of Education in Ukraine until 2021»*. Retrieved from <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/344/2013> (Accessed 25 January 2018), (in Ukr.)
5. Elnikova, G. V. (2003). Theoretical Approaches to the Modeling of Public-Public Management. *Dyrektor shkoly (Director of the School)*, 40, 10–11 (in Ukr.)
6. Kalinina, L. M. (2012). Problems and Reality of Public-Public Education Management at the Contemporary Stage of the Development of a Democratic Society. *Post-metodolohiya (Post-Methodology)*, 3, 2–10 (in Ukr.)
7. Kremin', V. (2001). Public-public model of management of educational changes. *Dyrektor shkoly (Director of the School)*, 4, 6 (in Ukr.)
8. Law of Ukraine «On Education». (1991). *Education*, 25 June (in Ukr.)
9. Lukina, T. O. (2004). *State Quality Management of General Secondary Education in Ukraine*. Kyiv: View at NAPA (in Ukr.)
10. *Materials The V International Scientific-Methodical Conference «Educational Measurements (2015). Reforming External Independent Evaluation: Methodology, Model, Major Components»*. Retrieved from <http://undip.org.ua/info/anons.php/v-mizhnarodna-naukovo-metodychna-konferentsiya-osvitni-vymiryuvannya-2015-reformuvannya-zovnishn%60ogo/> (Accessed 03 January 2018) (in Ukr.)
11. Mikhailenko, O. *Public administration*. Retrieved from <http://osivita.ua/school/method/1124/> (Accessed 23 February 2018), (In Ukr.)
12. *National doctrine of the development of Ukrainian education*. (2004). Legal norms of education, part 1, 5-24 (in Ukr.)
13. *Order of the Ministry of Education and Science of Ukraine/ 2017, July 31. № 1013 «Some Issues of the External Independent Assessment of the Results of Education Obtained on the Basis of Full General Secondary Education in 2018»*. Retrieved from <http://old.mon.gov.ua/ua/about-ministry/normative/7989-> (Accessed 13 February 2018) (in Ukr.)
14. *Order of the Ministry of Education and Science of Ukraine. 2018. February 09. №118 «On conducting the first cycle monitoring study of the formation of readership and mathematical competence of primary school graduates»*. Retrieved from osvita.ua/legislation/Ser_osv/59489/ (Accessed 26 February 2018) (in Ukr.)
15. Pastovsky, O. V. (2015). *Public-government department of general secondary education in the region: Dokt. Diss. Kyiv* (in Ukr.)
16. *Political proposal «New Ukrainian School»*. Retrieved from <http://mon.gov.ua/usi-novivni/novini/2016/12/14/uryad-zatverdiv-politichnu-propozicziyu-shhodo-reformuvannya-zagalnoyi-serednoyi/> (Accessed 02 February 2018) (in Ukr.)

17. *Regulations on the state final attestation of pupils (pupils) in the system of general secondary education*. Retrieved from <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0151-08> (Accessed 02 February 2018) (in Ukr.)
18. Savina, A. K. *Modernizatsiya systemy otsinyuvannya studentiv* [Modernization of the student assessment system]. Retrieved from http://www.portalus.ru/modules/shkola/rus_readme.php?subaction=showfull&id=1193319495&archive=1195596940&start_from=&ucat=& (Accessed 24 February 2018) (in Ukr.)
19. *The Law of Ukraine «On Higher Education»*. Retrieved from <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/en/1556-18> (Accessed 15 February 2018) (in Ukr.)
21. Vishnevsky, O. (2008). *Theoretical Foundations of Modern Ukrainian Pedagogy*. Kyiv (in Ukr.)

Abstract. *LISOVA Natalia Ivanivna. The quality of school education and evaluation in terms of state and public administration*

Introduction. *Issues related to the quality management of school education, student learning outcomes, final graduation certification in the form of external independent assessment, which are relevant for both educators and parents, and civil society as a whole. The attention was paid to insufficient coverage of the process of cooperation between representatives of state bodies, the public and responsible institutions for the organization and holding of state final certification and external evaluation among graduates of full secondary education, public participation in tracking the results of training students (students) and independent assessment procedures.*

Purpose. *To find out the peculiarities of innovations in the system of independent evaluation, their influence on the identification of the education quality of school in the conditions of state and public administration.*

Methods. *Content analysis of normative documents, which highlights the attention of the state and society to the procedures of state final certification and external independent evaluation in the system of general secondary education in conditions of public administration, as well as comparison of domestic practices with foreign experience, in particular, Polish.*

Results. *There was made analysis of scientific works, which showed that the quality of school education, its evaluation is of interest to many domestic and foreign scientists, researchers and practitioners. The essence of the developed state educational policy on revealing the quality of general secondary education, the organization of external evaluation and monitoring studies of the quality of school education at the state-public form of management is disclosed. The emphasis is placed on the positive aspects of external evaluation, namely: implemented at the state level, centralized and standardized, conducted according to uniform requirements to the content, procedures and criteria of evaluation, organized by the Ukrainian Center for Quality Assessment in Education - an independent external institution; the results of state final attestation are used for monitoring the quality of general secondary education, etc. It was clarified that the normative documents stipulate the implementation of public control in the system of external independent evaluation.*

Originality. *The ways of solving problems in accordance with the concept «New Ukrainian School» and their own views on improving the evaluation system in the conditions of state-public quality management by the general secondary education are offered. The content of the regional project «Development of external independent evaluation in conditions of public administration on the basis of partnership and trust» is disclosed.*

Conclusion. *External independent evaluation remains a successful component of education reform, as public confidence in this form of assessment of students' level of education is not decreasing but increasing. The main advantages of external evaluation: all participants are on equal terms; the same toolkit is used that meets the requirements of the State Standard of ZSO; the establishment of the results of student testing is carried out in automated information systems and at the same time are components of information databases on the quality of knowledge of students for several periods, and so on.*

At the present stage, the main goal of school education is to improve its quality. The results of the STA and the OIE are the main basis for the establishment of a school evaluation policy.

Key words: *school education; external independent evaluation; the state final certification; state and public administration and development; public administration; quality of education; secondary education.*

*Одержано редакцією 3.12.2017
Прийнято до публікації 10.12.2017*